

# Hukukî Bilgiler Mecmuası

SAHİP VE BAŞMUHARRİRİ

Paris Hukuk Fakültesi Doctörü

AVUKAT

GAD FRANKO MİLÂSLİ

---

Adres : Galata, Bahtiyar han Bay Gad Franko yazıhanesi

Telefon: 43009

---

Bir nüshanın bedeli 25 kuruştur.

Bir senelik abonmanı posta ücretile beraber 250 kuruştur.

Türkiye harici için 300 kuruştur.

---

İSTANBUL

HANRI ZELLİÇ VE MAHDUMU BASIMEVİ

---

1939

# HUKUKÎ BİLGİLER MECMUASI

Ayda bir neşrolunur

TETEBBÜLER

Doctrine

Hukukî fikirler: REFLEXIONS JURIDIQUES

## Neşriyat: Profesör Arsebük'ün Medenî Hukuku

Profesör Ahmet Esat Arsebük'ün her eserini, hukukî edebiyatımız için önemli bir hadise' ad ettiğim için milli kütüphanemize son zamanlarda ihda ettiği MEDENÎ HUKUK adındaki eseri dikkatimi çekmiş idi. Eserin ilmimize ve meslekimize alâkası hasebi ile yakından tetkik ve mutalea etmekte hem vazife hem faide gördüm; «Başlangıç» ve «Şahsın hukuku» na tahsis edilen bu kitabı okumaktan büyük lezzet duyduğumu ve çok istifade ettiğimi itiraf etmeliyim.

Professör Arsebük bundan evvel Borçlar Hukukuna muazzam ve muhalled bir cilt hasr etmiş idi. Aynı sistem dairesinde şimdi Medenî hukukun tettebbüünü ele almıştır. Medenî Kanunumuzda yedi maddeden ibaret olan Başlangıç ve şahsın hukukuna muhtas ve 64 maddeden mürekkep birinci kitap için yani 81 maddenin ilham ettiği mutaleaları anlatmak için 400 sahifeye yakın bir cild ayırmasına nazaran 937 maddeden ibaret olan medenî kanununu izah edebilmek için Sayın Arsebükten bir seri kitablara bekleyecek mevkide bulunuyoruz. Bu muazzam faaliyetin önünde takdirle eğiliriz.

Professör Arsebük kanunun her maddesini alıp şerhetmek yolunu takip etmemiştir. Daha yüksek ve daha geniş bir usul üzerinden

yürümüş ve her bahsi umumî nazariyeler ile, müesseselerin doğuşu, hükümlerin vazındaki hikmeti anlatmak yolunu tutmuştur. Gayelerinden birini şu suretle anladıyor: «Hukukun kendisine göre bir mantığı, bir düşünüş ve muhakeme tarzı vardır. Meslekî terbiyeyi edinmek, yani hukukcu olmak işte bu düşünüş tarzını kavramak, bu muhakemeyi benimsemekle mümkün olur.

Professörün dediği «meslekî terbiye» ve «düşünüş tarzını» **Hukukî Zihniyet** tâbiri ile ifade etmek isterim. Nice zevat vardır ki kanunları heman heman ezberden bilirler, fakat bu bilgiden layiki ile istifade edemezler, çünkü hukukî zihniyetten mahrumdur; Bunlar profesörün aradığı düşünüş tarzını kavrayamamıştır. Bunun başlıca sebebi hukukun nazariyatine, hikmetine, felsefesine, tarihine layiki olduğu ehemiyeti vermemektedir. Arsebük'un kitabı ise, maddelerdeki manayı anlamakla iktifa etmeyerek söylediğim bu faziletleri haizdir.

Bu kitabın nazarımda ayrıca bir kıymeti de şundadır: Biz yeni kanunları benemsidiğimiz vakit başka bir hukukî sistemin ekliminde büyümüş bulunuyorduk. O eski sistem ise hukukî zihniyetimizin mesnedini teşkil ediyordu; tatbikatte o esaslardan tamamen tecerrüd edemediğimiz gibi, bir çok eski tâbirler de pek manidar olduklarından şimdi bile meslekî dilimizde yerleşmiştir. Sayın Arsebük mütemadiyen yeni ve eski mefhumlar arasındaki ilgileri vazih bir surette anlattı. Tesisi anlatmadan vakıf müessesesi hakkında parlak bir monografi yazdı, Evkaf hakkında bütün esasları topladı. Mektepde bu ders tedris edilmemesine göre bu tetkik ne kadar faidalidir. Hakkın sui istimali, hâkimlerin hakkı takdiri, mamelek ve unsurları, hüsnüniyet mebhasları pek geniş surette incelenmiştir.

Son nüshalarımızda hâkimin vazii kanun sıfatı ile hareket ederek vereceği hükmün Temyizin müdahalesinden masun olup olamayacağı hakkında Doktor Ürgüblünün ortaya attığı mes'ele hakkında bazı yazılar yazıldı. Bu nokta hakkında professör Arsebük'ün kitabında bir kayid olup olmadığını aradım. Professörün eserinden iktibas ettiğim şu fıkraları (S. 94-95) Doktor Ürgüblü arkadaşımıza ithaf etmek üzere iktibas ediyorum.

«Bu yükseliş hâkime tabiatile şahsî düşüncelere tebaan hareket hakkını vermez. Vakıâ hâkim bu gibi hallerde kendisine arzolunan meseleye vereceği hal şeklini serbestçe tayin eder; fakat bu serbesti mutlak değildir. Bir kere vazı kanun gibi düşünmek şahsî mülâhazalara tabi olmak manasına gelmez. Çünkü vazı kanun hiçbir vakıt şahsî düşünceye tabi olamaz. Filanı cezalandırmak veya muayyen bir kimsenin hakkını ortadan kaldırmak için kanun çıkamaz. Bütün serbestisine rağmen, vazı kanun dahi hukukun muayyen düsturlarından istifade eder ve onlara dayanır. Demek ki halli lâzım gelen mesele ile karşı karşıya kalan bir hâkım, merhamet, temayül, düşmanlık gibi beşeri hislere kapılamaz. Sübjektif düşüncelerin burada asla yeri yoktur»

Ve daha aşağıda not halinde şu mutaleaya raslayyoruz :

«Binaenaleyh fikrimce vazı kanun sıfatına istinaden verilmiş olan bir hükmün temyizi halinde mahkemei temyizın bütün bu cihetleri tetkik ederek indi düşüncelere, keyfi (*arbitraire*) hükümlere meydan vermemesi son derece arzu olunan bir şeydir.»

Kitabın kadrını bir kat daha yükselten iki hususiyetini arzedeceğim : Bir kerre her bir sahife birçok notiarla tevşih edilmiş ve bahsların anlaşılması bir kat daha kolaylaştırılmış oldu; bir de eserin çok güzel fihristleri vardır ki bence fihristsiz bu gibi eserler adeta okunmaz olur.

Professörün pederleri, ismini hayr ile yad ettiğimiz merhun Haydar efendi — Allah gani gani rahmet eyleye — Mecelle şerhini millete bahş etmekle beha biçilmez bir hizmet yapmıştı. Anlaşılyorki Bay Esat Arsebük buna benzer bir gayeyi kendisine ülkü edinmiş ve bir kaç cildten mürekkeb büyük bir eseri tek başına hazırlayıp bizlere ihda etmeği kurmustur. Şimdiki cildten misal alarak gelecek kitapların kıymetinden şüphe etmediğimiz bu çetin faaliyetin semerelerini bekler iken en samimî takdirlerimizi ve en candan muvafakkiyet dualarımızı sunarız.

### **Bir tercüme :**

Ankara C. M. U. Bay Baha Arikan «Ceza Üsulü Muhakemeleri Ka-

nunun ana hatları», namı altında Fernand Daguin'ın kaleme aldığı kitabı dilimize çevirmiştir.

Cezai müesseselerin duşuşu ve tatbikattaki esasları çok güzel anlatan bu kitap, merakli bir eser gibi okunur. İzah edilemeyen bir çok noktalar bu eserin kiraatından sonra tenevvur ediyor. Bay Arikan'ın pek güzel ihata ederek çok selis bir lisan ile tercüme ettiği bu kitabı samimiyetle tavsiye ederiz. Baha Arikanın bu tercümedeki muvaffakiyetini görünce kendisinden başka ve daha büyük tercümeler istemeğe kendimizde hak görüyoruz.

### Ticaret kanunu :

Bir müddetten beri Adliye Vekâletinin yeni bir Ticaret Kanunu tedvin ederek bazı ihtiyacları tatmin ve ezcümle diğer kanunlar ile olan mübayenetleri izale etmek istediği malumdur. Ankara Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Professörü Şevket Mehmed Ali Bilgişin bir proje hazırlamakla vazifelendirilmiş olmağla miri mumailayh bu ödevini yapmışdır. Hazırladığı esbabı mucibe layihası, kanunun tedvininde hangi prensipler takip edildiğini gösterdiğinden, elimize geçen bir şüretini bu nüshamızdan itibaren neşre başlıyoruz. Bu layihayı arkadaşlarımızın nazari tetkikine arz eder iken leh veya aleyhdeki mutaleaları bildirmelerini rica ederim.

Gad Franko Milâslı

## Temyiz vukuunda icranın tehiri

1.— Hukuk Usulu Muhakemeleri Kanununun 443 üncü maddesine göre :

«Temyizi dava icrayı tehir etmez. Ancak, müstedi indettemyiz haksız çıktığı takdirde mahkûmünbihi eda ve teslim edeceğine dair kefaleti kaviyye göstermek veyahut mahkûmünbih olan nukut ve eşyayı bir mevkii resmiye depozito etmek veya hasmı tarafından emval ve